

правового акту і під впливом антикартельного європейського законодавства міжурядова група експертів розробила «Типовий закон про конкуренцію» (2000 р.) [5]. Але він, як і усі інші нормативно-правові акти, не містить правил економічної конкуренції.

Також важливо зазначити, що учасник ринку має право вибору вступати чи не вступати в ринкові відносини. Але коли суб'єкт вступає в господарські ринкові відносини, він безпосередньо має право очікувати від інших учасників не утворення труднощів для вільного доступу на ринок, свободи економічної діяльності з дотриманням встановлених норм здійснення господарської діяльності, вимагати припинення неправомірних дій у конкуренції та відшкодування завданих збитків.

Підсумовуючи вище зазначене, можна зробити такий висновок, що у процесі господарської діяльності всі учасники ринкових (господарських) відносин мають дотримуватися правил, які встановлені для певного виду господарської діяльності та утримуватися від дій, які заборонені. Рівність між суб'єктами господарювання є важливим аспектом даної сфери діяльності, оскільки будь-яке відхилення від нормативних приписів щодо вимог здійснення господарської діяльності у певній сфері може супроводити отримання неправомірних переваг такого суб'єкта господарювання стосовно інших, які в свою чергу дотримуються встановлених норм та не порушують заборони.

На даному етапі розвитку, Україні необхідно вдосконалити своє законодавство, зокрема, щодо економічної конкуренції, оскільки правила і принципи, наразі, ніяким чином не закріплені.

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

3. Бакалінська О. Правове забезпечення добросовісної конкуренції в Україні: проблеми теорії і практики : автореф. дис. д-ра. юрид. наук: спец. 12.00.04. К. : Національна академія приватного права і підприємництва ім. Ф. Бурчака. Київ, 2015. 32 с.

4. Договір про заснування Європейської Спільноти, ЄЕС, Договір, Міжнародний документ від 25.03.1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text.

5. Resolution 35/63 adopted by the General Assembly at its 35th Session on 5 December 1980 (Restrictive business practices). 1980. URL: <http://www.un.org/documents/ga/res/35/a35r63e.pdf>.

УДК 347.61/.64

DOI: 10.31733/17-03-2023-671-673

Марина ЮНІНА

доцент кафедри

цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРІВ, ЩО РЕГУЛЮЮТЬ ОКРЕМІ ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ВІДНОСИНИ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ

Немайнові відносини між батьками та дітьми регулюються нормами Закону України «Про охорону дитинства», главою 13 Сімейного кодексу України, Конституцією України та іншими нормативно-правовими актами. Особливостями таких правовідносин є те, що, по-перше, вони виникають здебільшого між батьками та неповнолітніми дітьми, по-друге, мають строковий характер, через те, що завершуються з досягненням вісімнадцятирічного віку дитини, по-третє, в таких правовідносинах враховуються інтереси як дітей, так і батьків.

Якщо батьки живуть окремо один від одного внаслідок розлучення чи через інші обставини постає питання щодо подальшого виховання дітей. Згідно зі ст. 141 Сімейного кодексу України батьки мають однакові права та обов'язки щодо дитини, не дивлячись на те, чи перебувають вони у шлюбі, чи ні [8]. Тому для спрощення процедури розірвання шлюбу передбачена можливість укладення договору між батьками про місце проживання дитини.

Цей договір визначає безпосереднє місце проживання дитини та участь того з батьків, хто проживає окремо, у вихованні дитини та її утриманні задля підтримання

збалансованого біологічного, соціального, духовного та психічного розвитку дитини. Такий правочин укладається в письмовій формі з нотаріальним посвідченням [4, с.165]. Суб'єктами даних договірних правовідносин можуть бути не тільки батьки, але й інші родичі, якщо суд вважатиме, що наразі, проживання дітей у них більше відповідає інтересам останніх [5].

Відповідно до ч. 3 ст. 160 Сімейного кодексу України: якщо батьки проживають окремо, місце проживання дитини, яка досягла чотирнадцяти років, визначається нею самою. Ст. 29 Цивільного кодексу України також наголошує на тому, що особа віком від 14 років може вільно обирати собі місце проживання, окрім обмежень, які встановлюються законом, що, на нашу думку, може стати певним стимулом для належного виконання батьками своїх обов'язків. Тобто особа, починаючи з 14 років, може самостійно вирішувати питання щодо визначення місця свого проживання та місця реєстрації. При цьому обмежень у такому вирішенні питання немає, тобто неповнолітній може вимагати зареєструвати його навіть за тією адресою, де не зареєстрований жоден з його батьків. На нашу ж думку, більш доцільним було б нормативно обмежити певним чином право такої неповнолітньої особи на обрання місця проживання, виклавши ст. 29 ЦК в наступній редакції: «Фізична особа, у віці від 14 до 18 років, батьки якої проживають окремо, може самостійно обрати собі місце проживання разом з кимось із батьків, за винятком обмежень, які встановлюються законом». Також, на нашу думку, слід погодитись з твердженням О.В. Розгон, яка пропонує законодавчо закріпити обставини, за яких фізична особа у віці від 14 років може самостійно вирішувати питання щодо визначення місця проживання. До таких обставин дослідниця пропонує віднести укладання такою особою шлюбу, народження дитини, навчання, роботу за трудовим договором тощо [4, с. 208].

Після того як колишнє подружжя визначило з ким буде проживати дитина, з'являється необхідність врегулювання порядку здійснення немайнових батьківських прав та обов'язків того з батьків, який проживає окремо. З цією метою може бути укладений відповідний договір (договір щодо здійснення батьківських прав та виконання батьківських обов'язків тим з подружжя, хто проживає окремо від дитини). Відповідно до ст. 15 Закону України «Про охорону дитинства» від 26.04.2001 № 2402-III «дитина має право на спілкування з батьками, що проживають окремо, а ті, в свою чергу, зобов'язані брати участь у її вихованні» [3]. Проте змістом цього договору є не лише права та обов'язки того з батьків, хто проживає окремо, але й того, хто мешкає разом з дитиною. Наприклад, обов'язки останнього можуть складати як пасивні (не перешкоджати спілкуванню дитини з другим з батьків, якщо воно не перешкоджає нормальному розвитку дитини (ч. 3 ст. 157 Сімейного кодексу України)), так і активні дії у разі домовленості сторін. Активні дії, наприклад, полягають у всьому сприянні зустрічі дитини з іншим з батьків (допомагати добиратися дитині до місця зустрічі та забирати її після) [4].

Таким чином, зміст цього правочину полягає в наданні права на спільне проживання з дитиною одному з батьків, а іншому – надання обов'язку не порушувати цього права та брати участь у вихованні дитини, у випадку невиконання чого він повинен відшкодувати матеріальну та моральну шкоду, завдану тому з батьків, хто проживає з дитиною разом (ч. 4 ст. 157 Сімейного кодексу України).

Укладаючи такий договір, батьки можуть визначити в ньому участь у вихованні кожного з батьків, місце спілкування дитини та одного з батьків, хто проживає окремо, їх регулярність, тривалість та ін., однак вони зобов'язані згідно зі ст. 11 Закону України «Про охорону дитинства» брати до уваги інтереси своєї дитини та цим договором створити сприятливі умови для зростання своєї дитини [17]. Ще однією особливістю цього договору є те, що думка дитини повинна бути врахована під час вирішення її батьками питання щодо її виховання та забезпечення, що зазначено в ст. 171 Сімейного кодексу України [8].

Вказані договори спрямовані на впорядкування відносин між батьками з приводу місця проживання дитини та подальшої участі в її вихованні того з батьків, який проживає окремо від дитини. Адже, як зазначає Т. Кондратенко, відсутність спільної згоди батьків щодо вказаних питань, визначеної у договірному або у судовому порядку (у разі якщо батькам не вдалось самостійно домовитись) може призвести до так званого «законного» викрадення, коли один з батьків забирає дитину без погодження з другим. При цьому такі дії не порушують законодавство, якщо, звісно, він або вона не позбавлені батьківських прав, тобто у відповідності до ст. 141 Сімейного кодексу мають на дитину такі ж самі права, як і другий з батьків [2].

Отже, ці договори є гарантією належного виконання батьківських прав та обов'язків

обох батьків, вони укладаються для забезпечення інтересів дитини після розірвання шлюбу й унеможливлення порушення прав як того з батьків, хто проживає окремо, так і дитини щодо комунікації між ними. Вони також забезпечують принцип рівності прав і обов'язків батьків у вихованні дітей, який зазначений в ч. 1 ст. 141 Сімейного кодексу України, в якій також закріплені наслідки його порушення.

1. Дутко А.О. Загальна характеристика правовідносин батьків і дітей. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. 2015. № 827. С. 99–102. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/4825/dutko2.pdf>

2. Кондратенко Т. Щодо необхідності визначення місця проживання дитини при розірванні шлюбу. URL: <https://radako.com.ua/news>

3. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

4. Розгон О.В. Договори у сімейному праві України: монографія. Київ: Ін Юре, 2018. 302 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/288638128.pdf>

5. Розгон О.В. Договір між батьками про місце проживання дитини. Юридичний радник. 2013. № 2 (68). URL: <http://yurradnik.com.ua/stati/d0-b4-d0-be-d0-b3-d0-be-d0-b2-d1-96-d1-80-d0-bc-d1-96-d0-b6-d0-b1-d0-b0-d1-82-d1-8c-d0-ba-d0-b0-d0-bc-d0-b8-d0-bf-d1-80-d0-be-d0-bc-d1-96-d1-81-d1-86-d0-b5-d0-bf-d1-80-d0-be-d0-b6-d0-b8-d0-b2/>

6. Розгон О.В. Проблемні питання визначення місця проживання дитини до та після розірвання шлюбу її батьків. МЕН № 5 (89), жовтень, 2016 р. С. 204-214.

7. Сімейне право України: підручник/ Дутко А. О. та ін.; за ред. Дутко А. О. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.

8. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

9. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#n3112>

УДК 004

DOI: 10.31733/17-03-2023-673-676

Михайло ДУБЕЛЬ

асистент кафедри політології
та державного управління
Донецького національного
університету імені Василя Стуса,
доктор філософії

ЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ ДИСТРИБУЦІЇ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ЗАПОРУКИ ГЛОБАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Перетворення концепції сталого розвитку в головну парадигму глобальної безпеки суспільства в майбутньому стало однією з найпомітніших подій останніх десятиліть.

Відповідно до встановленої у суспільстві моделі соціально-економічного розвитку та мети її існування будувалася система дистрибуції. Головним завданням дистрибуції другої половини ХХ століття було запропонування якомога більшого обсягу товарів споживання, формування потреби у суспільстві до споживання надмірного обсягу матеріальних благ. Бізнес-процес дистрибуції формувався на підставі запропонованих суспільством цілей розвитку. Тому важливо зауважити на взаємозв'язку між зміною цілей розвитку світового суспільства та трансформацією системи дистрибуції. Відповідно, перетворення концепції сталого розвитку в головну парадигму розвитку сучасного суспільства мало вплив на трансформацію системи дистрибуції та розвиток цифрової дистрибуції. Можна прослідкувати і зворотній зв'язок. Розвиток та трансформація системи дистрибуції певним чином мала вплив на формування концепції сталого розвитку. Зміна світогляду споживача призвела до розумного споживання, певних обмежень, пошуку шляху гармонізації взаємостосунків між суспільством та навколишнім природним середовищем.

Мета роботи – виявити значення цифрової дистрибуції для реалізації сталого розвитку як запоруки глобальної безпеки.

Значний вплив на появу концепції сталого розвитку як основи глобальної мали роботи «Римського Клубу» [1]. Використання обчислювальної техніки для побудови